

อนุภาคผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผี ที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ
พ.ศ. 2562-2563 กับบทบาทในสังคมไทยร่วมสมัย
The fortune giving ghost motif in The Real Ghosts TV show
which was presented on YouTube during 2019-2020
and the role in contemporary Thai society

โยธิน ช่างฉลาด^{1*} และ อุมารินทร์ ตูลารักษ์²

Yothin Changchalaht and Umarin Tularak

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาอนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ. 2562-2563 และ 2) เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ. 2562-2563 กับบทบาทในสังคมไทยร่วมสมัย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดอนุภาค (Motif) และแนวคิดบทบาทหน้าที่ (Functionalism) ในการวิเคราะห์บทสนทนาในรายการช่องส่องผีที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ยูทูบ ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2563 จำนวน 9 เรื่อง นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ ได้แก่ 1) ผีที่อยู่ในต้นไม้ 2) ผีตายทั้งกลม 3) เจ้าพ่อเจ้าแม่ และ 4) ผีป่าช้า ทั้งนี้จากการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับ

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น e-mail:

yothinch4289@gmail.com

Master's degree student in Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

e-mail: yothinch4289@gmail.com

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น e-mail: umatul@kku.ac.th

Lecturer, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

e-mail: umatul@kku.ac.th

*ผู้ประสานงานหลัก: โยธิน ช่างฉลาด

Corresponding author: Yothin Changchalaht

ผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีกับบทบาทในสังคมไทยร่วมสมัย เป็นการนำเสนอให้เห็นบทบาทของความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในสังคมไทยร่วมสมัย ได้แก่ 1) ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค 2) ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า และ 3) ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก การศึกษาอนุภาคและบทบาทของความเชื่อเกี่ยวกับผีที่ช่วยบันดาลโชคลาภ ทำให้เห็นการสร้างสรรคเนื้อหาในรายการผีโดยผสมผสานกับปรากฏการณ์ในสังคมไทยร่วมสมัย ที่ผู้คนต้องการมีที่พึ่งทางใจและมีความคาดหวังจากสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติ

คำสำคัญ: อนุภาค ผี สิ่งเหนือธรรมชาติ บทบาทหน้าที่

Abstract

This research has two objectives: 1) to study the fortune giving ghost motif in The Real Ghosts TV show which was presented on YouTube during 2019-2020 and, 2) to study the beliefs related to the fortune giving ghost in The Real Ghosts TV show which was presented on YouTube during 2019-2020 and their role in contemporary Thai society. This research is qualitative research using motif and functionalism concepts in order to analyze conversations in The Real Ghosts TV show that aired on YouTube between April 2019 to May 2020 for 9 episodes. Descriptive and analytical methods were used for the results of the study.

The results of the research were as follows: the fortune giving ghost motifs found include: 1) ghost in the tree 2) pregnant lady who died and became a ghost 3) guardian spirit and 4) cemetery ghost. From the study of beliefs related to the fortune giving ghost and their role in contemporary Thai society, the role of beliefs about various matters in contemporary Thai society were found, namely: 1) the belief that ghosts contribute to the rewards of gambling 2) the belief that ghosts can help one progress in life, and 3) the belief that ghosts contribute to the fulfillment of love. The study of motifs and the role of mystical beliefs that bring good luck shows the creation of content in the ghost program that reflects beliefs and needs in contemporary Thai society. That is, people want to have a mental refuge and have the expectation that the supernatural is real.

Keywords: Motif, Ghost, Supernatural, Functionalism

1. บทนำ

“ผี” เป็นเรื่องของภูตทางธรรมชาติที่ไม่สามารถระบุเหตุการณ์ให้เกิดขึ้น แต่อาศัยปาฏิหาริย์หรือจังหวะของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน โดยการอธิษฐาน การขอร้อง หรือการอ้อนวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ (อนุกุล ศิริพันธ์, 2554, น.162) สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติโดยเฉพาะ “ผี” ที่มีอำนาจฤทธิ์เดช มีความสามารถบันดาลโชคลาภให้แก่ผู้ที่เชื่อในปาฏิหาริย์ จึงทำให้เกิดการกราบไหว้และเซ่นสรวงบูชา เพื่ออ้อนวอนขอร้องให้ผีและสิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านั้น ดลบันดาลให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ ทั้งในเรื่องของการเสี่ยงโชค การงาน สุขภาพ และความรัก เช่น การศึกษาความเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษของคนไทยถิ่นใต้: ผี เปรต และเทวดา ของฉัตรตันจุฑา ไชยสวัสดิ์ (2562, น.84) ผลการศึกษาพบว่าชาวไทยถิ่นใต้เชื่อว่าบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ไม่ว่าจะดวงวิญญาณจะเดินทางไปยังภพภูมิใดแล้วก็ตาม จะหวนกลับมาอยู่ใกล้ชิดกับลูกหลานของตน เพื่อบันดาลสิ่งดีให้เกิดขึ้นแก่ลูกหลาน เป็นการให้พรหรือให้รางวัลแก่ลูกหลานที่หมั่นทำความดี เคารพบูชาบรรพบุรุษอย่างสม่ำเสมอ

ความเชื่อเรื่องผีและสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติเป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณนิยม (Animism) ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมในสังคมไทย รวมทั้งเป็นความเชื่อร่วมกันของมวลมนุษยชาติ การศึกษาบทบาทของความเชื่อเรื่องผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภของคนไทยมีมากมายทั่วทุกภาค เช่น งานวิจัยของ อนุกุล ศิริพันธ์ (2554, น.175) ศึกษาความเชื่อการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า มีการสร้าง “หอผีเสื้อบ้าน” ที่ชาวบ้านมักจะมาอธิษฐานเรื่องการเจ็บป่วยหรือขอให้ร่ำรวย และเรื่องอื่น ๆ เมื่อประสบผลสำเร็จจะนำอาหารคาวหวานมาถวาย ในภาคอีสานมีการศึกษาบทบาทของความเชื่อเรื่องผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในงานวิจัยของพระวิศิษฐ์ สุมโน (2556, น.83) ที่ได้ศึกษาคุณค่าความเชื่อในพิธีกรรมบูชาปู่ตา ของชาวบ้านหนองแวงโสภพระ และชาวบ้านหนองแวงโคตร ตำบลหนองแวงโสภพระ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่าการบูชาปู่ตามีคุณค่าด้านเศรษฐกิจ คือ ผู้ทำธุรกิจค้าขายที่มานับนาคบูชาปู่ตามีความเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้าในด้านการเงิน เกิดความขยันหมั่นเพียร อันเป็นหนทางนำไปสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนในภาคกลาง มนสิการ เสงสุวรรณ (2550, น.88) นำเสนอทัศนคติเกี่ยวกับผีที่สะท้อนในความหมายของคำเรียกประเภทผีของคนไทยในชุมชนวัดสวนแก้ว ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า คนไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับผีในด้านผิติดลบ โดยมนุษย์เชื่อว่าด้วยฤทธิ์และอำนาจที่ผีมีอยู่จะนำสิ่งที่ไม่มนุษย์ต้องการมาให้

ได้สำเร็จ เช่น การบนด้วยการสัญญาว่า ถ้าถูกหยาจริงจะนำหัวหมูมาเป็นรางวัล หากผีสามารถทำในสิ่งที่มนุษย์ร้องขอได้สำเร็จ มนุษย์ต้องทำในสิ่งที่สัญญาไว้เป็นการตอบแทน

จากการศึกษาบทบาทของความเชื่อเรื่องผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภของคนไทยที่มีอยู่ทั่วทุกภาค นอกจากจะทำให้เห็นการนำเสนอบทบาทของความเชื่อเรื่องผีในประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ แล้ว ในปัจจุบันยังมีการนำเสนอเรื่องผีในสื่อสมัยใหม่ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่มีรายการเกี่ยวกับผีเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบหลายรายการ ใช้สถานที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยเพื่อถ่ายทำรายการ โดยมุ่งนำเสนอเรื่องราวลึกลับ เหนือธรรมชาติ ต้องการพิสูจน์การมีตัวตนของสิ่งเหนือธรรมชาติ และได้รับความสนใจของคนในสังคมไทยอย่างแพร่หลาย มีการนำเสนอให้เห็นความเชื่อเรื่องผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในสถานที่ต่าง ๆ จากสถานที่เร้นลับ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ แม้กระทั่งในป่าช้า ซึ่งรายการช่องส่องผีที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบ เป็นรายการเกี่ยวกับผีที่มีผู้เข้าชมตั้งแต่หลักแสนถึงหลักล้านครั้งในหลายคลิป โดยรายการช่องส่องผีมีผู้ดำเนินรายการ 3 คน คือ 1) บ๊วย มีชื่อจริงว่า นายเชษฐวุฒิ วัชรคุณ ผู้ดำเนินรายการเรียกกันว่า พี่บ๊วย 2) เจมส์ มีชื่อจริงว่า นายศรานุฒิ วรพัทธ์ทวีโชติ ผู้ดำเนินรายการเรียกกันว่า พี่เจมส์หรืออาจารย์เจมส์ และ 3) เรนนี่ มีชื่อจริงว่า นางสาวสุระประภา หิรัญบุญญะโชติ ผู้ดำเนินรายการเรียกกันว่า อาจารย์เรนนี่ ซึ่งในรายการช่องส่องผีนี้ อ.เรนนี่ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสารกับผีแล้วถ่ายทอดเรื่องราวมาเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับสิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติ

รายการช่องส่องผี เป็นปรากฏการณ์ในสังคมไทยร่วมสมัยที่สำคัญ ที่ได้สร้างความเชื่อเกี่ยวกับผีมาเสนอโดยมีการแสดงให้เห็นผีในแง่มุมที่หลากหลาย แตกต่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผีที่มีอำนาจฤทธิ์เดช สามารถดลบันดาลสิ่งที่ผู้คนคาดหวังได้ด้วยพิธีกรรมต่าง ๆ ในรายการนี้จึงมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีที่หลากหลายและนำเสนอตัวตนของผีอย่างหลากหลายซึ่งนักคติชนที่ศึกษาเรื่องเล่าเรียกว่า อนุภาค (Motif) การศึกษาข้อมูลทางคติชนวิทยาประเภทเรื่องเล่า สามารถใช้แนวคิดอนุภาคในการวิเคราะห์ เพราะมีความ “ไม่ธรรมดา” น่าสนใจทางความคิดและจินตนาการ (ศิราพร ณ ถลาง, 2557, น.40) การศึกษาเรื่องเล่าโดยใช้อนุภาคซึ่งทำให้เรื่องเล่าน่าสนใจ เห็นแนวของเรื่องเล่าและปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์เรื่องเล่าในวรรณกรรมออนไลน์ (รัชชานนท์ จิตธีรสรพและนฤตม์ คุปต์ธนโรจน์, 2562, น.974) อีกทั้งนักคติชนที่ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับผีหรือสิ่งลึกลับที่ใช้ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาข้อมูล เช่น งานวิจัยของขวัญชนก นัยเจริญ และกฤษณา ชาญณรงค์ (2561, น.342) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในการสร้างอัตลักษณ์ชุมชน ตำบลหนองกะท้าว

อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณีและเทศกาล เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้คนเกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่น และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

จากรูปแบบการนำเสนอของรายการช่องส่องผีที่มีเนื้อหาชวนนำเสนอเรื่องเล่าเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้แนวคิดอนุภาค (Motif) มาวิเคราะห์เรื่องเล่าในรายการช่องส่องผี ซึ่งจะทำให้เห็นอนุภาค และบทบาทหน้าที่ของคติชนกับความเชื่อเรื่องผีที่เกี่ยวข้องกับการบันทาลโซคลาภในสังคมไทยร่วมสมัยในรายการช่องส่องผี ที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ. 2562-2563

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอนุภาค (Motif)

อับรามส์, เอ็ม. เอช. (2529, น.205) ให้ความหมายของอนุภาค (Motif) ไว้ว่า คือ องค์ประกอบอย่างหนึ่งในวรรณกรรม ได้แก่ เหตุการณ์บางชนิด วิธีการ หรือสูตรอันใดอันหนึ่งที่เกิดขึ้นเนื่อง ๆ ในวรรณคดี เช่น หญิงสาวนารังเกียจที่กลายเป็นเจ้าสาวแสนสวย เป็น Motif ที่นิยมกันในคหิชาบ้าน ผู้ชายที่หลงเสน่ห์เทพธิดาจนเอาชีวิตไม่รอดก็เป็น Motif ที่ได้จากคหิชาบ้าน คำว่า “Motif” หรือในภาษาเยอรมันว่า Leitmotif (Motif สำหรับชี้นำ) ยังใช้กับวลีสำคัญ หรือคำบรรยาย หรือจินตภาพที่ซับซ้อน ซึ่งเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในงานชิ้นเดียวกัน โดยวิธีนำเอางานที่ใช้จินตนาการมาชักจูงใจผู้อ่าน

ประคอง นิมนานเหมินทร์ (2543, น.38) ให้ความหมายไว้ว่า อนุภาค (Motif) หมายถึง องค์ประกอบเล็ก ๆ ในนิทานเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมีลักษณะเด่นเป็นพิเศษซึ่งทำให้เกิดการจดจำและเล่าสืบทอดกันต่อ อนุภาคจึงมักเป็นสิ่งที่แปลกสะดุดตา สามารถแบ่งอนุภาคตามองค์ประกอบของนิทานได้ 3 ประเภท คือ ตัวละคร วัตถุหรือสิ่งของ และเหตุการณ์หรือพฤติกรรม

สตีธ ธอมป์สัน (Stith Thompson) นักคติชนวิทยาชาวอเมริกันผู้จัดทำหนังสือดัชนีอนุภาคพื้นบ้าน (Motif-Index of Folk Literature) ให้ความหมายไว้ว่า ในทางคติชนวิทยา อนุภาค (Motif) หมายถึงหน่วยย่อยในนิทาน ที่ได้รับการสืบทอดและดำรงอยู่ในสังคมหนึ่ง ๆ และเหตุที่ได้รับการสืบทอดก็เพราะมีความ “ไม่ธรรมดา” มีความน่าสนใจทางความคิดและจินตนาการ อนุภาคอาจเป็นตัวละคร วัตถุสิ่งของพฤติกรรมของตัวละครหรือเหตุการณ์ในนิทาน (อ้างถึงใน ศิราพร ณ ถลาง, 2557, น.40-41)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า อนุภาค (Motif) ในทางคติชนวิทยา หมายถึง หน่วยย่อยในนิทานที่มีความน่าสนใจ ไม่ธรรมดา มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษทำให้เกิดการจดจำ ได้รับการสืบทอดและดำรงอยู่ในสังคม แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวละคร วัตถุสิ่งของ และเหตุการณ์หรือพฤติกรรม

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ (Functionalism)

ศิริพร ณ ถลาง (2557, น.362) นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคติชนทั้ง 4 ประการ จากการปรับความคิดและประเด็นที่วิลเลียม บาสคอม (William Bascom) เขียนไว้ว่า

- 1) คติชนกับการเป็นทางออกสำหรับความขัดแย้งและกฎเกณฑ์ทางสังคม
- 2) คติชนกับการให้การศึกษาและอบรมระเบียบสังคม
- 3) คติชนกับการถ่ายทอดความเชื่อและพิธีกรรม
- 4) คติชนกับการสร้างเอกลักษณ์และประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องผีบันดาลโซคลาภ

จิตราณัฐ ปานขาว (2551, น.85) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้หญิงมอญกับพิธีกรรมความเชื่อเกี่ยวกับผี : กรณีศึกษาชุมชนมอญ บางขันหมาก อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา พบว่า คนมอญในชุมชนบางขันหมากศรัทธามากในความศักดิ์สิทธิ์ของผีศาลเจ้า (ปะจู้) ซึ่งสามารถดลบันดาลให้คนที่มาขอ โดยการบนประสพผลสำเร็จ สมปรารถนาในเรื่องต่าง ๆ แต่ก็ทำให้คนประสบกับเรื่องร้ายต่าง ๆ หากบนไว้แล้วไม่มาแก้บน

พระครูวิสุทธิกิจจารักษ์ (2560, น.68) ศึกษาความเชื่อต่อแม่น้ำนาค พระโขนง ในการบำเพ็ญบุญกุศลของประชาชนผู้เคารพบูชา ในวัดมหาบุศย์ พบว่า ส่วนใหญ่ความเชื่อต่อแม่น้ำนาคพระโขนงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเชื่อขั้นพื้นฐาน ด้านความรัก ด้านการบนบานขอพร และด้านการขอโชคลาภตามลำดับ

ลัดดาวัลย์ สีพาชัย (2561, น.216) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผีหลวงพระบาง : ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาททางสังคมในเมืองมรดกโลก จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านเชื่อว่าผีที่เฝ้าประจำหอแสงคอยปกป้องรักษาพระธาตุ โดยเมื่อใกล้วันหอยออก ชาวบ้านจะนำดอกไม้ธูปเทียนมาบูชาเพื่อขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่รักษาพื้นที่ดังกล่าวช่วยให้หาย เพื่อชาวบ้านที่ขึ้นขอการเสี่ยงโชคจะได้รับเงินจากการออกหอยในแต่ละครั้ง

ศิริวรรณ มูลใจ (2563, น.67) ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับผีและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวปากาเกะญอ หมู่บ้านห้วยปลากอง ตำบลชะเนือ อำเภอมะนัง จังหวัดตาก พบว่า ชาวปากาเกะญอ

เชื่อว่าในไร่และนามีผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์คอยดูแล หากจะทำไร่ทำนา ต้องบอกกล่าวด้วยการเซ่นไหว้ ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตดี

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องผีบันดาลโชคลาภ สรุปได้ว่า ความเชื่อของผู้ที่มีความศรัทธาต่อผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อว่าผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์สามารถบันดาลให้คนที่มาขอ โดยการบนประสพผลสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ เช่น ด้านความรัก ด้านการขอพร ด้านการขอโชคลาภ และด้านการประกอบอาชีพ เป็นต้น แต่ผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็ทำให้คนประสพกับเรื่องร้ายได้หากบนไว้แล้วไม่มาแก้บน

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ. 2562-2563
2. เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ. 2562-2563 กับบทบาทในสังคมไทยร่วมสมัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งศึกษาอนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผี โดยนำแนวคิดอนุภาค (Motif) และแนวคิดบทบาทหน้าที่ (Functionalism) มาวิเคราะห์เรื่องเล่าในรายการช่องส่องผี ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ คือ บทบรรยายภาษาไทยจากคลิปของรายการช่องส่องผีแต่ละเรื่องที่ปรากฏอนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภ และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบ (YouTube) ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง ดังนี้ 1) วิญญาณอายุพันปี..ค่ายลูกเสือ กำแพงแสน 2) ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์ 3) ตำนานท้าวหิรัญพนาสูร พระราชวังพญาไท 4) ศาลเสด็จเตี้ย ณ วัดกำแพง สมุทรสาคร 5) สำนักสงฆ์ร้างอาจารย์ชวน 6) หมู่บ้านดงผีปอบ 7) เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี 8) สี่ร้อยดวงจิต นักรบหาญกล้าที่ถูกลืม และ 9) ผีทหารเชลยศึก สงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบคำพูดจากบทบรรยายภาษาไทยให้ตรงกับเสียงพูดในแต่ละคลิป แล้วจัดเก็บข้อมูลเป็นตัวอักษรสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการศึกษด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

5. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบจากบทสนทนาในรายการช่องส่องผี และ 2) ความเชื่อเกี่ยวกับผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีกับบทบาทในสังคมไทยร่วมสมัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบจากบทสนทนาในรายการช่องส่องผี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภ จากบทบรรยายภาษาไทย จากคลิปของรายการช่องส่องผี จำนวน 9 เรื่อง ดังต่อไปนี้

5.1.1 เรื่อง วิญญาณอายุพันปี..ค่ายลูกเสือ กำแพงแสน อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือ ผีนางตะเคียน ในคำพูดของ อ.เรนนี่ ดังนี้

“อย่างนี้นะคะ เมื่อสมัยโบราณแล้วสมัยก่อนนะคะ เขามีต้นไม้พวกนี้เป็นต้นไม้ที่มีความแข็งแรง และกิ่งก้านต่อฟ้าต่อฝนและทั้งหลายทั้งปวง ก็จะเป็นที่ชอบเอาไว้ฝังศพของผู้หญิงที่ตายทั้งกลม หรือตายโหง้นะคะ แล้วผู้หญิงบางคน หลาย ๆ คน ก็ชอบมาผูกคอตายอะไรแบบนี้ เพราะมีความแข็งแรงวิญญาณเหล่านี้ก็จะกลายเป็นต้นตะเคียนหรือนางตะเคียน”

(EP 3 วิญญาณอายุพันปี..ค่ายลูกเสือ กำแพงแสน)

จากข้อความข้างต้น แสดงว่า ที่มาของผีนางตะเคียนเกิดจากคนในสมัยก่อนนิยมฝังศพผู้หญิงที่ตายทั้งกลมหรือตายโหงวใต้ต้นตะเคียน อีกทั้งยังเกิดจากคนนิยมมาผูกคอตายที่ต้นตะเคียน ทำให้มีดวงวิญญาณสิงสถิตอยู่ที่ต้นตะเคียน ผีนางตะเคียนจึงเป็นผีผู้หญิงที่สิงสถิตอยู่กับต้นตะเคียน

5.1.2 เรื่อง ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์ อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือ ผีตายทั้งกลม ในคำพูดของ อ.เรนนี่ จากการกล่าวนำในการมอบเครื่องเซ่นสักการะก่อนขอโชคลาภ ดังนี้

“ว่าตามนะค่ะ ข้าพเจ้า เอ่ย ชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด ขอกราบสักการะ ดวงวิญญาณของแม่ย่านาคพระโขนง ที่อยู่ ณ สถานที่แห่งนี้ ที่สถิตอยู่ ณ สถานที่แห่งนี้ และอ้ายแดงที่เป็นบุตรของย่านาคและเหล่าบริวารทั้งหลาย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โอปปาติกะ นางตะเคียน แม่ไทรทอง และดวงจิตดวงวิญญาณทั้งหลายที่คอยปกคลุมรักษา

ณ สถานที่แห่งนี้ นับแต่บัดนี้ ข้าพเจ้า ขอมอบเครื่องเซ่นสักการะ ที่อยู่ ณ พานเบื้องหน้าของ ข้าพเจ้านี้ ขอมอบให้แก่แม่ย่านาค และเหล่าบริวารทั้งหลาย และอ้ายแดง และเหล่าบริวาร ทุก ๆ ดวงจิตทุก ๆ ดวงวิญญาณ ให้จงรับเครื่องเซ่นสักการะของข้าพเจ้า และชุดไทยที่มีความตั้งใจ ที่อยากจะมอบให้แก่ย่านาค และเหล่าบริวารทั้งหลาย”

(EP 15 ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์)

ข้อความดังกล่าวแสดงว่า ก่อนขอโชคลาภ ผู้ดำเนินรายการได้นำกล่าว แนะนำตัวผู้ขอโชคลาภด้วยการบอกชื่อ นามสกุล และวันเดือนปีเกิด ตามด้วยกล่าวคำขอกราบสักการะ และกล่าวคำขอมอบเครื่องเซ่นสักการะซึ่งก็คืออาหารที่อยู่ในพานและชุดไทยที่จัดเตรียมไว้ เพื่อนำมามอบให้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ย่านาคพึงพอใจ และบันดาลให้เกิดโชคลาภ

5.1.3 เรื่อง ตำนานท้าวหิรัญพนาสูร พระราชวังพญาไท อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือ ผีนางตะเคียน ในบทสนทนาของ เจมส์ (แซกรับเชิญ) และอ.เรนนี่ ดังนี้

อ.เรนนี่ : คือนางตะเคียนนะ เป็นนางไม้ หรือรุกขเทวารุกขเทวี สมัยก่อน อย่างต้นตะเคียนนะ ก็เชื่อกันว่าเป็นต้นตะเคียนที่มีฤทธิ์แรงอยู่แล้ว บางคนตายโหง เขาจะไม่เผา เขาจะฝังกันเลย เขาก็จะมาฝังกันได้ต้นตะเคียน ก็เลยจะทำให้ตะเคียนนั้นมีฤทธิ์แรงยิ่งขึ้น

เจมส์ : เป็นฤทธิ์ แรงอาฆาตอย่างนั้นหรือ

อ.เรนนี่ : คือแรงแบบ เหมือนแรงอาฆาต แรงให้ห่วย แรงให้โชค แต่ถ้ามา ทำให้นางตะเคียนโกรธ นางก็มาเอาถึงบ้านนะคะ บางคนนี้หมดตัว บ้านแตกสาแหรกขาดไปเลยก็มี เป็นบ้าไปเลยก็มีค่ะ

(EP 19 ตำนานท้าวหิรัญพนาสูร พระราชวังพญาไท)

จากบทสนทนา แสดงว่า ผีนางตะเคียน เป็นนางไม้ มีฤทธิ์ทั้งด้านดีและไม่ดี ในด้านดีสามารถให้ห่วย ให้โชค ให้ความสำเร็จได้ ส่วนด้านไม่ดี คือ มีความอาฆาตจากความโกรธ สามารถทำให้คนหมดตัว บ้านแตกสาแหรกขาด หรืออาจเป็นบ้าได้

5.1.4 เรื่อง ศาลเสด็จเตี่ย ณ วัดกำแพง สมุทรสาคร อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือ เจ้าพ่อเจ้าแม่ ในบทสนทนาของ บ๊วยกับอ.เรนนี่ ดังนี้

บ๊วย : ทำไมท่านถึงชื่อว่า เจ้าพ่อปากคลอง เจ้าแม่ปากคลองครับ

อ.เรนนี่ : เป็นคนเรือ ท่านบอกเรามาแบบนี้ แล้วก็ท่านก็เสียชีวิต ตอนนั้นเหมือนแบบตกน้ำอะไรสักอย่างหนึ่ง หนูเห็นแค่นั้นนะ แล้วก็มีการตั้งศาลให้ท่านอยู่ ท่านเป็นดวงจิตที่อยู่ที่นี้ แล้วประภพภูมิ ท่านเล่าให้หนูฟังแบบนี้ แต่ท่านก็ให้พรให้โชคให้ลูกหลาน ที่อยู่ที่นี้ ที่เดินเรือไปเดินเรือมา อะไรอย่างนี้ค่ะ หรือเดินสัญจร ไปที่นี้ ท่านก็ให้โชค ท่านบอกแบบนี้ค่ะ

(EP 22 ศาลเสด็จเตี้ย ณ วัดกำแพงรา สมุทรสาคร)

จากบทสนทนา แสดงให้เห็นว่า ที่มาของเจ้าพ่อปากคลองและเจ้าแม่ปากคลองนั้น ผู้ดำเนินรายการเล่าว่า สามีภรรยาคนหนึ่งมีวิถีชีวิตผูกพันกับเรือแล้วจมน้ำเสียชีวิตบริเวณใกล้กับศาลเสด็จเตี้ย ณ วัดกำแพงรา สมุทรสาคร เมื่อมีคนตั้งศาลให้ ผีสองตนนี้จึงได้ประภพภูมิเป็นเจ้าพ่อปากคลองและเจ้าแม่ปากคลอง ที่มีพลังอำนาจสามารถให้พร ให้โชคลาภ แก่คนบริเวณนี้ รวมถึงคนที่เล่นเรือสัญจรไปมา ผู้ดำเนินรายการสื่อกว่า เจ้าพ่อปากคลองและเจ้าแม่ปากคลองเรียกคนที่มาขอโชคลาภว่าเป็นลูกหลาน แสดงให้เห็นถึงความอ่อนน้อมและการยกย่องผู้ว่าเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ตนเองเคารพนับถือของคนที่มาขอโชคลาภ

5.1.5 เรื่อง สำนักสงฆ์ร้างอาจารย์ชวน อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือผีตายทั้งกลม ในบทสนทนา ดังนี้

เจแปน : คือ พอตีว่า ไปฟังมาแล้วเขาบอกว่าแม่สมบัตินี่คือแบบว่า ใครจะมาขอในเรื่องแบบโชคลาภอะไรอย่างนี้ แม่สมบัติเขาจะให้

นอร์ธ : คือ ประวัติของท่านคือ ที่หนูดูมาค่ะ คือท่านเหมือนตายทั้งกลมจริงไหม แล้วเขา ไซ้แล้วท่านแบบ

อ.เรนนี่ : ค่ะ ท่านตายทั้งกลมจริง ลูกก็นั่งอยู่ข้าง ๆ

นอร์ธ : ท่านแบบสามารถบันดาลบุญอะไร แล้วให้ คือเหมือนท่านกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไซ้ไหมคะอาจารย์

อ.เรนนี่ : เรื่องธรรมดาของแม่กับลูก ที่อยากจะกลับบ้าน อยากไปเกิด อยากไปอยู่ในภพภูมิใหม่ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปปั้น ให้รอคนมา รอกราบไหว้แบบนี้ แต่ออกจากตรงนี้ไม่ได้ ก็อยู่ตรงนี้นะคะ เขาสร้างเพิงให้อยู่ก็ต้องอยู่ในเพิง เขาสร้างหุ้ให้อยู่ก็ต้องอยู่ในหุ้ โดนบังคับให้อยู่

ในนี้ จำอย่างที่เราบอกได้ใช้ใหม่ว่า หุ่นไหนที่มีสี หุ่นนั้นมักถูกสะกดวิญญาณ วิญญาณบางดวง เขาไม่ได้ประสงค์ที่อยากจะอยู่ในสภาพแบบนี้ คนก็ทำขึ้นมาเพื่อ อะไรก็คิดเอาเองเนอะ

(EP 24 สำนักสงฆ์ร้างอาจารย์ชวน)

จากบทสนทนาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า แม้แต่สำนักสงฆ์ร้างก็มีผีสิงสถิต นั่นคือวิญญาณของแม่สมบัติซึ่งเป็นผีผู้หญิงที่ชื่อสมบัติและได้เสียชีวิตขณะที่ตนเองกำลังตั้งครรภ์ แม่สมบัติถูกกักขังวิญญาณไว้ในหุ่นรูปปั้นที่เพื่อรอให้คนมาขอโชคลาภ โดยมีวิญญาณของลูกนั่งอยู่ข้างรูปปั้น และผู้ดำเนินรายการก็สื่อสารกับวิญญาณของแม่สมบัติได้ว่า แม่สมบัติไม่ต้องการอยู่ในหุ่นรูปปั้นเพื่อรอคนมาขอโชคลาภแบบนี้ เพราะแม่สมบัติต้องการกลับไปอยู่ที่บ้านของตนเอง ไปเกิดใหม่ หรือไปอยู่ในภพภูมิใหม่

5.1.6 เรื่อง หมู่บ้านดงผีปอบ อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือ ผีป่าช้า ในบทสนทนา ดังนี้

อ.เรนนี่ : ผู้ชายคนตัวเล็ก ๆ เขาบอกว่า ช่วยทำบ้านหลังนี้ให้เขาหน่อยได้ไหมอะ เขาอยากมีบ้านอยู่เหมือนคนอื่น ไปอาศัยบ้านคนอื่น เขาก็ไม่ให้อยู่เลยอะ เนี่ยบอกญาติมาให้ทำ ให้หน่อยได้ไหมเนี่ย จะขอ 3 ตัวกูก็ให้ เขาพูดอย่างนี้

คุณสมพงษ์ : ให้ผม ผมจะทำให้

อ.เรนนี่ : พี่เลย ขอเลยเนี่ย เขาให้จริง ๆ ให้ 3 ตัวกูก็ให้ เขาพูดอย่างนี้ ทำบ้านให้กูหน่อย

(EP 28 หมู่บ้านดงผีปอบ)

จากบทสนทนา แสดงให้เห็นว่า ผีผู้ชายตัวเล็กที่อยู่ในป่าช้าฝั่งตรงข้ามวัดป่าร้อยอรัญญา ต้องการมีที่สิงสถิต จึงมาสื่อสารกับผู้ดำเนินรายการโดยจะให้โชคลาภจากการบอกห่วย

5.1.7 เรื่อง เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบ คือ ผีที่อยู่ในต้นไม้โพธิ์ และ ผีนางตะเคียน ในคำพูดของ อ.เรนนี่ ดังนี้

1) คำพูดของ อ.เรนนี่เกี่ยวกับอนุภาคผีที่อยู่ในต้นไม้โพธิ์ มีดังนี้

“การกอดต้นไม้ใหญ่จะได้รับพลังงานจากต้นไม้ รุกขเทวา รุกขเทวี เหมือนเป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ที่ท่านจะให้ความอบอุ่นและท่านก็จะปกป้องเราและจะได้ นะ เมตตาจากต้นไม้ด้วย ท่านมีพลังค่ะ นักแสดง นักบันเทิงแล้วก็ แม่ค้า นักธุรกิจส่วนตัว เวลาเจอต้นไม้ใหญ่ ๆ เนี่ย เรนแนะนำว่า ให้กอดรับพลังบุญ ดิน น้ำ ลม ไฟ จากต้นไม้ เพราะต้นไม้เนี่ย ท่านมีพลัง ธาตุศักดิ์สิทธิ์ มีกายธาตุศักดิ์สิทธิ์”

(EP 36 เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี)

ข้อความดังกล่าว แสดงว่า ต้นโพธิ์มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การกอดต้นไม้ใหญ่จะได้รับพลังบุญ ดิน น้ำ ลม ไฟ เนื่องจากในต้นไม้ใหญ่มีรุกขเทวา รุกขเทวีซึ่งเปรียบเหมือนพ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่ให้ความอบอุ่น ปกป้องคุ้มครอง นะเมตตา ช่วยเรื่องการประกอบอาชีพ เช่น นักแสดง ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว

2) คำพูดของ อ.เรนนี่เกี่ยวกับอนุภาคผีนางตะเคียน มีดังนี้

“นางตะเคียนคู่อะ คอหอยจะรู้กันว่า เป็นรุกขเทวีที่มีฤทธิ์แรง มีดินเดียว เนี่ยก็มีฤทธิ์แรงมากแล้ว มี 2 ตนนะ ที่ไหนที่นั่น แรงมาก ๆ ขอหอยขอโชคได้อย่างที่ต้องการ”

(EP 36 เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี)

ข้อความดังกล่าวแสดงว่า ผีนางตะเคียนมีพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ คือสามารถให้หยกให้โชคกลางได้ และถ้าเป็นผีนางตะเคียนที่สิงอยู่กับต้นตะเคียนคู่ก็จะมีฤทธิ์แรงกว่า ตะเคียนเดี่ยว

5.1.8 เรื่อง สี่ร้อยดวงจิต นักรบหาญกล้าที่ถูกกลืน อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการ บันดาลโชคกลางที่พบ คือ นางตะเคียน ในบทสนทนา ดังนี้

บ๊วย : แล้วอย่างนี้ เรามาไหว้ท่านอย่างนี้ ทำได้ตามคานานั่นเลยไหมคับ บุษบา
แม่ตะเคียน ตั้งนะโม 3 จบ

อ.เรนนี่ : ได้ตามนี้เลยคะ

บ๊วย : ขออะไรได้บ้างครับ

อ.เรนนี่ : ก็ขอโซคลาภปกติที่ทุกคนมาขอนั่นละคะ มาลูบ มาขอนางนะ
คะ คือนางอยากออกโทรทัศน์ นางก็เลยบอกว่า มาถ่ายนางด้วยนะ อย่าถ่ายแต่ผู้ชาย ถ่ายนางด้วย
(EP 40 สี่ร้อยดวงจิต นักรบหาญกล้าที่ถูกกลืน)

จากบทสนทนา แสดงว่า ผีนางตะเคียนที่สิงสถิตอยู่ในลำต้นของไม้
ตะเคียนที่วางอยู่ที่วัดสี่ร้อย อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดอ่างทอง กำลังรอให้คนมาขอโซคลาภ โดย
ผู้ที่มาขอโซคลาภเริ่มบทสวดนะโม 3 จบก่อน แล้วจึงสวดคาถาบูชาแม่ตะเคียน จากนั้นจึงลูบไม้
ตะเคียนเพื่อขอโซคลาภ

5.1.9 เรื่อง ผีทหารเชลยศึกสงครามครั้งที่ 2 อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาล
โซคลาภที่พบ คือ ผีตายทั้งกลม ในบทสนทนาของ บ๊วย คุณเจมส์ (แซกซ์รับเชิญ) และอ.เรนนี่ ดังนี้

บ๊วย : นี่คือเจ้าแม่แสนหวี ทำไมถึงมาอยู่ตรงนี้ครับ ตอนที่ผมมาเดิน
กลางวันนะครับพี่เจมส์ ผมรู้สึกว้าว ทำไมท่านถึงมาอยู่ตรงนี้ครับ

ฯลฯ

อ.เรนนี่ : คือท่านมีลูก ท่านบอกหนูว่าท่านมีลูก ท่านบอกว่าท่านตั้งท้อง
แล้วท่านก็เดินทางมาหาผัวท่าน แล้วเกิดอะไรขึ้นละคะ แล้วลูกไปไหน ท่านไม่รู้ แล้วท่านก็ร้องไห้
พี่ ท่านบอกว่าท่านมีลูก ท่านมีลูก ท่านท้อง แล้วท่านก็ร้องไห้อย่างนี้

บ๊วย : แล้วการที่ท่านอยู่ที่นี่ เหมือนดึกกับที่นี่ใช่ไหมครับ

อ.เรนนี่ : คือท่านเหมือนว่าชอบคุณคนที่ปั่นท่านขึ้นมาให้ท่านมีที่อยู่ไม่จั้น
ท่านก็เป็นผีอ่อนเรนะ

(EP 42 เรื่อง ผีทหารเชลยศึกสงครามครั้งที่ 2)

จากบทสนทนา แสดงว่า เจ้าแม่แสนหวีซึ่งมีป้ายเขียนบอกเล่าประวัติไว้
บริเวณรูปปั้น ทำให้ทราบว่าเจ้าแม่แสนหวีเป็นหญิงสาวจากเมืองแสนหวี ต้องพลัดพรากจากสามี
ขณะที่ตนเองกำลังตั้งครรภ์ และตามหาสามีที่ถูกเกณฑ์มาทำรางรถไฟแต่ก็ไม่พบ นางจึงไปนั่ง
ตรอมใจบนโขดหินริมแม่น้ำแควและได้หายสาบสูญไป จนกระทั่งปัจจุบันเจ้าแม่แสนหวีได้เป็น
วิญญาณผีตายทั้งกลมที่สิงอยู่ในรูปปั้น ต้องการให้คนมาอุทิศบุญให้ และให้โชค ให้ความสำเร็จเรื่อง
งาน เรื่องเงิน และเรื่องธุรกิจแก่ผู้ที่มาบูชา

จากการวิเคราะห์อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภ สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี

ตารางที่ 1 อนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภที่พบจากบทสนทนาในรายการช่องส่องผี

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง	อนุภาคที่พบ
1	วิญญาณอายุพันปี..ค่ายลูกเสือ กำแพงแสน	ผีนางตะเคียน
2	ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์	ผีตายทั้งกลม
3	ตำนานท้าวหิรัญพนาสูร พระราชวังพญาไท	ผีนางตะเคียน
4	ศาลเสด็จเตี้ย ณ วัดกำแพงรา สมุทรสาคร	เจ้าพ่อเจ้าแม่
5	สำนักสงฆ์ร้างอาจารย์ชวน	ผีตายทั้งกลม
6	หมู่บ้านดงผีปอบ	ผีป่าช้า
7	เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี	ผีที่อยู่ในต้นไม้โพธิ์และผีนางตะเคียน
8	สี่ร้อยดวงจิต นักรบหาญกล้าที่ถูกกลืน	ผีนางตะเคียน
9	ผีทหารเชลยศึก สงครามโลกครั้งที่ 2	ผีตายทั้งกลม

จากตาราง สามารถจัดกลุ่มผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภได้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) ผีที่อยู่ในต้นไม้ ได้แก่ ผีที่อยู่ในต้นไม้โพธิ์ซึ่งให้โชคในการประกอบอาชีพและผีนางตะเคียนที่ให้โชคจากหอย 2) ผีตายทั้งกลมซึ่งให้โชคด้านความรักและความสำเร็จเรื่องงาน เรื่องเงิน 3) เจ้าพ่อเจ้าแม่ซึ่งให้โชคในการประกอบอาชีพ และ 4) ผีป่าช้าที่ให้โชคจากหอย เมื่อพิจารณาเพศสภาพของผี พบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นผีผู้หญิงมากกว่าผีผู้ชาย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีโดยส่วนมากแล้ว จะเป็นผีที่อยู่กับต้นไม้ นั่นคือผีนางตะเคียนและผีที่อยู่ในต้นไม้โพธิ์

5.2 ความเชื่อเกี่ยวกับผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผีกับบทบาทในสังคมไทยร่วมสมัย

จากการศึกษาความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผี แสดงให้เห็นบทบาทของความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ 1) ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค 2) ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า และ 3) ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ความเชื่อว่าผีมีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค

การศึกษาความเชื่อว่ามีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค พบว่ามีการขอตัวเลขจากผีเพื่อนำไปเสี่ยงโชค ดังบทสนทนาต่อไปนี้

อ.เรนนี่ : เขาบอกว่า หวยอยู่ในไม้นี้แหละ เขาพูดอย่างนี้ หาดูเอาเอง

คุณสมพงษ์ : ตรงไหนครับ

อ.เจมส์ : 27 พฤษภาคม 76 อายุ 80 ปี

คุณสมพงษ์ : สงสัย 80 ชะละมั้ง

(EP 28 หมู่บ้านดงผีปอบ)

บทสนทนาดังกล่าว แสดงว่า ผู้ดำเนินรายการสื่อสารกับผีป่าช้าได้ว่า ตัวเลขที่ใช้นำไปเสี่ยงโชค หาได้จากแผ่นไม้ที่ระบุนวันเดือนปี และอายุของผู้ตาย

เมื่อวิเคราะห์ความเชื่อว่ามีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค ตามแนวคิดบทบาทหน้าที่ของ ศิราพร ณ ถลาง (2557, น. 362) ปรับจาก วิลเลียม บาสคอม (William Bascom) พบว่า เป็นการขอให้ผีซึ่งมีอำนาจเหนือธรรมชาติ ช่วยเหลือนมนุษย์ที่ต้องการได้เงินจำนวนมากจากการเสี่ยงโชค ซึ่งเงินนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตให้มีความสุขสบาย ผู้ที่จะนำเงินไปเสี่ยงโชคด้วยวิธีการนี้ต้องมีความเชื่อว่า ผีสามารถทำให้ได้รับผลตอบแทนได้จริง แสดงให้เห็นว่า คติชนมีบทบาทในการถ่ายทอดความเชื่อและพิธีกรรม

5.2.2 ความเชื่อว่ามีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า

การศึกษาความเชื่อว่ามีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า พบว่า ต้นโพธิ์ที่อยู่บริเวณวัดศาลเจ้าและวัดมะขาม จังหวัดปทุมธานี มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีพลังอำนาจสามารถให้โชคลาภได้ จากเรื่อง เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี ในบทสนทนา ดังนี้

อ.เรนนี่ : ก็เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ ในต้นโพธิ์ 3 ต้นรวมกันอะค่ะ

บ๊วย : โอ้โฮ สาม

อ.เรนนี่ : ใช่ค่ะ ต้นโพธิ์ 3 ต้น

บ๊วย : ถ้าเรามาขอพรท่าน อะไรได้บ้างครับ

อ.เรนนี่ : ขอความสงบ ขอความรุ่งเรือง ขอเกี่ยวกับด้านของโชคลาภค่ะ

(EP 36 เขียนแปะโรงสี ผู้มีฤทธิ์จากการทำความดี)

จากบทสนทนา แสดงว่า บริเวณวัดศาลเจ้าและวัดมะขาม จังหวัดปทุมธานี ซึ่งวัดสองแห่งนี้มีพื้นที่อยู่ติดกัน และในบริเวณนี้มีต้นโพธิ์ที่ขึ้นอยู่รวมกันถึง 3 ต้น มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีพลังอำนาจสามารถให้โชคลาภ แก่ผู้ที่มาขอความสงบ ความรุ่งเรือง และโชคลาภได้

ความเชื่อว่ามีผีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า พบในการขอพรจากเจ้าพ่อปากคลอง เจ้าแม่ปากคลอง เรื่องศาลเสด็จเตี้ย ณ วัดกำพ้อ สมุทรสาคร ในคำพูดของ อ.เรนนี่ ดังนี้

“ท่านก็ให้พรให้โชคให้ลูกหลาน ที่อยู่ที่นี้ ที่เดินเรือไปเดินเรือมา อะไรอย่างนี้คะ หรือเดินสัญจร ไปที่นี้ ท่านก็ให้โชค ท่านบอกแบบนี้คะ”

(EP 22 ศาลเสด็จเตี้ย ณ วัดกำพ้อ สมุทรสาคร)

จากข้อความดังกล่าว แสดงว่า เจ้าพ่อเจ้าแม่ให้พรและให้โชคลาภแก่ลูกหลานที่เล่นเรือสัญจรไปมา ซึ่งการเล่นเรือสัญจรไปมาของชาวบ้านในละแวกนั้นก็เป็นการประกอบอาชีพริมชายฝั่งทะเล จังหวัดสมุทรสาคร แสดงให้เห็นว่าผีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า

นอกจากการขอโชคลาภจาก ผีที่อยู่ในต้นโพธิ์และเจ้าพ่อเจ้าแม่แล้ว ในรายการช่องส่องผี ยังพบว่ามีการขอโชคลาภจากเจ้าแม่แสนหวี ดังบทสนทนาต่อไปนี้

อ.เรนนี่ : ท่านพูดกับเรนว่า ท่านอยากให้ทุกคน มายกบุญให้กับที่นี่เยอะ ๆ ที่นี้ผีเยอะ ดวงจิตหนึ่งของท่านพูด

บ๊วย : เรยกบุญให้ท่านได้ไหมครับ

อ.เรนนี่ : เรยกบุญให้ท่านได้ ตอนนี้ท่านยืนร้องให้อยู่นะพี่ คือท่านบอกว่าท่านทรมานนะ ท่านไม่อยากติดอยู่ในสถานที่ตรงนี้แล้ว คือประวัติท่านเสียชีวิตยังไงคะ ไม่ทราบใช่ไหม

อ.เรนนี่ : ท่านให้โชคได้ ท่านให้ความสำเร็จเรื่องงาน เรื่องเงินได้ เรื่องธุรกิจได้

(EP 42 เรื่อง ผีทหารเชลยศึกสงครามครั้งที่ 2)

จากบทสนทนา แสดงว่า เจ้าแม่แสนหวีเป็นวิญญาณผีตายทั้งกลมที่สิงอยู่ในรูปปั้น ต้องการให้ทุกคนมาอุทิศบุญกุศลให้แล้วเจ้าแม่แสนหวีก็จะให้โชค ให้ความสำเร็จเรื่องงาน

เงิน และธุรกิจแก่ผู้ที่มาบูชา ผู้ดำเนินรายการแนะนำให้ผู้ที่มาขอความสำเร็จจากเจ้าแม่แสนหวี อุทิศบุญกุศลให้แก่เจ้าแม่แสนหวี แล้วเจ้าแม่แสนหวีก็จะช่วยในการดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้า แต่ในขณะเดียวกัน เจ้าแม่แสนหวีก็ไม่ได้ต้องการดำรงสถานะนั้นตลอดไป แต่กลับต้องการหลุดพ้นจากสถานที่แห่งนี้ไปสู่สถานที่ใหม่หรือภพภูมิใหม่

เมื่อวิเคราะห์ความเชื่อว่า ฝีมมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า ตามแนวคิดบทบาทหน้าที่ของ ศิราพร ณ ถลาง (2557, น.362) ปรับจากวิลเลียม บาสคอม (William Bascom) พบว่า เป็นการขอให้ผีซึ่งมีอำนาจเหนือธรรมชาติ ช่วยเหลือนมนุษย์ที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ เกิดความมั่นคงทางใจ มีความสบายใจขึ้น แสดงให้เห็นว่า คติชนมีบทบาทในการถ่ายทอดความเชื่อและพิธีกรรม

5.2.3 ความเชื่อว่าฝีมมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก

การศึกษาความเชื่อว่าฝีมมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก พบว่า มีการขอความสำเร็จด้านความรักจากย่านาคที่ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์ ดังที่ปรากฏในคำกล่าวนำของ อ.เรนนี่ ดังนี้

“วันนี้ลูกจะขอ ลูกมาขอพร ขอเรื่องความรัก ขอให้ลูกจงสมหวังในความรัก ได้พบคู่แท้ คู่บุญ คู่บารมี คู่โชค คู่ทรัพย์ เพียงผู้เดียวของลูก ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะอยู่ที่แห่งไหน ตำบลใด อยู่ในประเทศใด ก็ขอให้ย่านาคโปรดเมตตา ช่วยย่นระยะทางให้ได้มาพบเจอลูก ภายใน 3 วัน 7 วัน ภายใน 3 เดือน 7 เดือน เพื่อเป็นคู่แท้ คู่บุญ คู่บารมี ของลูก ขอให้เนื้อคู่ของลูกนี้ จะมีลักษณะหน้าตา คุณสมบัติ อ่า กล่าวเลยคะ กล่าวออกเสียงเลยคะ ชอบผู้ชายแบบไหน หน้าตาเป็นยังไง บุคลิกยังไง ขอให้เขาเป็นยังไง สืบตามองหน้า สบตากับย่านาคด้วยคะ ขอเลยนะคะ ว่าต้องการผู้ชายแบบไหน ลักษณะหน้าตาอย่างไร ชาติตระกูลยังไง มีความสูงเท่าไร และเป็นคนดีหรือไม่ โดยเฉพาะวงเล็บ ชอบทำบุญสุนทานด้วยนะคะ ให้เขาสามารถเข้ากับครอบครัวของทุกท่านได้ ให้เขาไม่นอกใจ รักเราคนเดียว ถ้าคนไหน คนไหนนะคะ ที่เครื่องเช่นได้รับไปแล้วถือว่าผ่าน ผ่านเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติของย่านาคเรียบร้อยแล้ว”

(EP 15 ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์)

ข้อความดังกล่าว มีการกล่าวคำขอให้ได้พบกับเนื้อคู่ที่แท้จริง โดยไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะอยู่ที่แห่งใด ก็ขอให้ได้มาพบกันในวันเร็ววัน อีกทั้ง ผู้ดำเนินรายการยังแนะนำให้ผู้ขอระบุคุณสมบัติของเนื้อคู่ตามที่ตนเองต้องการ ซึ่งหลังจากที่ผู้ขอได้กล่าวคำขอจากย่านาคเสร็จสิ้น ผู้ดำเนินรายการก็สื่อได้ว่า หากย่านาคและบริวารรับเครื่องเช่นสักการะของใครแล้ว คนนั้นก็จะได้สมหวังในด้านความรักตามที่ขอ

นอกจากมีการกล่าวคำขอให้สมหวังในความรักแล้ว ผู้ดำเนินรายการยังแนะนำการปฏิบัติตนหลังจากขอความสำเร็จด้านความรัก จากย่านาคที่ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์ ดังนี้

“เรณอยากให้พูดว่า ถ้าเขาเป็นคู่ก็ขอให้เขามาขอเป็นแฟนแล้วแต่งงานภายในเร็ววัน แต่ถ้าเขาไม่ใช่คู่ก็ขอให้นำคู่ที่เป็นคู่แท้จริงเนี่ยให้มาพบมาเจอและเป็นคู่อยู่กันตลอดไป และขอสัญญาว่าจะรักแท้ไม่นอกใจนอกกลุ่มนอกทางตลอดไป ต้องไม่ทำกับตัวเองอะ ถ้าเขาทำถือว่าเขาผิดสัญญา ตัดจบ คุณไม่ผิดต่อย่านาค แต่ถ้าคุณทำเอง คุณจะผิดต่อย่านาคนะคะ”

(EP 15 ศาลย่านาค วัดมหาบุศย์)

ข้อความดังกล่าว แสดงว่า ผู้ที่มาขอให้สมหวังในความรักจากย่านาค ต้องมีความหนักแน่นมั่นคงในความรัก ให้คำสัญญากับย่านาคว่าเมื่อได้สมหวังในความรักแล้วจะรักมั่นคงไม่เปลี่ยนใจไปรักคนอื่น ไม่เช่นนั้นจะเป็นการผิดคำสัญญาต่อย่านาค

เมื่อวิเคราะห์ความเชื่อว่า ผีมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก ตามแนวคิด บทบาทหน้าที่ของ ศิราพร ณ ถลาง (2557, น.362) ปรับจากวิลเลียม บาสคอม (William Bascom) พบว่า เป็นการขอให้ผีซึ่งมีอำนาจเหนือธรรมชาติ ช่วยเหลือนมนุษย์ที่ต้องการมีคู่ชีวิตตามที่ตนเองปรารถนา ผ่านพิธีกรรมเช่นไหว้บูชา เพื่อให้ผีเกิดความพึงพอใจ และช่วยดลบันดาลให้มนุษย์สมความปรารถนา แสดงให้เห็นว่า คติชนมีบทบาทในการถ่ายทอดความเชื่อและพิธีกรรม นอกจากนี้การให้คำมั่นสัญญาไว้กับผีว่าจะมั่นคงในความรัก ไม่เปลี่ยนใจไปรักคนอื่น ก็เป็นการปฏิบัติตนที่ช่วยรักษามาตรฐานทางจริยธรรมและพฤติกรรมที่เป็นแบบแผนที่สังคมยอมรับ แสดงให้เห็นว่า คติชนมีบทบาทในการให้การศึกษาและอบรมระเบียบสังคม

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า รายการช่องส่องผีที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ.2562-2563 มีจำนวน 9 เรื่อง ที่ปรากฏอนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภ โดยอนุภาคผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผี แบ่งเป็น 4 อนุภาค ได้แก่ 1) ผีที่อยู่ในต้นไม้ 2) ผีตายทั้งกลม 3) เจ้าพ่อเจ้าแม่ และ 4) ผีป่าช้า และเมื่อพิจารณาในด้านเพศสภาพของผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภ พบว่า ผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโชคลาภส่วนใหญ่เป็นผีผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่า ผีที่เกี่ยวข้องกับการบันดาลโดยส่วนมากจะเป็นผีที่อยู่กับต้นไม้ นั่นคือผีนางตะเคียนและผีที่อยู่ในต้นไม้โพธิ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พาณี ศรีวิพาต (2545,

น.185-189) อธิบายความเชื่อของคนไทยที่มีมาตั้งแต่ในอดีตว่า ต้นไม้ที่อยู่ในป่าย่อมมีนางไม้ประจำอยู่ โดยเฉพาะต้นตะเคียนเพราะเป็นต้นไม้ใหญ่ที่เชื่อว่ามีผีสิง

ในด้านการศึกษาบทบาทของความเชื่อว่ามีผีมีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค สอดคล้องกับงานวิจัยของมนสิการ เสงสุวรรณ (2550, น. 88) นำเสนอทัศนคติเกี่ยวกับผีที่สะท้อนในความหมายของคำเรียกประเภทผีของคนไทยในชุมชนวัดสวนแก้ว ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า คนไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับผีในด้านผีดุติดสินบน โดยเชื่อว่าด้วยฤทธิ์และอำนาจที่ผีมีอยู่จะนำสิ่งที่ต้องการมาให้ได้สำเร็จ เช่น การพนันด้วยการสัญญาว่า ถ้าถูกหวยจริงจะนำหัวหมูมาเป็นรางวัล หากผีสามารถทำในสิ่งที่ร้องขอได้สำเร็จ จะต้องทำในสิ่งที่สัญญาไว้เป็นการตอบแทน

ผลการศึกษาบทบาทของความเชื่อที่พบว่า ผีมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของพระวิศิษฐ์ สุมน (2556, น.83) ศึกษาคุณค่าความเชื่อในพิธีกรรมบูชาปู่ตา ของชาวบ้านหนองแวงโสภพระ และชาวบ้านหนองแวงโคตร ตำบลหนองแวงโสภพระ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่าการบูชาปู่ตามีคุณค่าด้านเศรษฐกิจ คือ ผู้ทำธุรกิจค้าขายที่มาบนบานปู่ตามีความเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้าในด้านการเงิน เกิดความขยันหมั่นเพียรอันเป็นหนทางนำไปสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ความเชื่อว่ามีผีมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก จากในเรื่องศาลย่านาค วัดมหาบุศย์ ที่พบว่า มีการกล่าวคำขอให้ได้พบกับเนื้อคู่ที่แท้จริง ผู้ที่มาขอให้สมหวังในความรักจากย่านาค ต้องมีความหนักแน่นมั่นคงในความรักโดยให้คำสัญญากับย่านาคว่าเมื่อได้สมหวังในความรักแล้วจะรักมันคงไม่เปลี่ยนใจไปรักคนอื่น ไม่เช่นนั้นจะเป็นการผิดคำสัญญาต่อย่านาค ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญาที่จะปฏิบัติตัวเป็นคนดีไว้แก่ผี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ มาศวรรณ และปฐม หงษ์สุวรรณ (2564, น.151) ศึกษาการใช้ตำนานและนิทานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทพลาถิ่นในอีสานเพื่อต่อรองอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมภายใต้บริบทสังคมอีสาน พบว่าชาวแสกทุกคนต่างเคารพนับถือโองมูผีที่สำคัญและมีความศักดิ์สิทธิ์ ดลบันดาลให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามที่ผู้บนบานได้บนบานขอไว้ หากผิดสัญญา ครั้งต่อไปอาจจะไม่ได้รับการช่วยเหลืออีก

ทั้งความเชื่อว่ามีผีมีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค ความเชื่อที่พบว่า ผีมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า และความเชื่อว่ามีผีมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก ต่างก็แสดงให้เห็นว่า คติชนมีบทบาทในการถ่ายทอดความเชื่อและพิธีกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชนก นัยเจริญและกฤษณา ชาญณรงค์ (2561, น.342) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในการสร้างอัตลักษณ์ชุมชน ตำบลหนองกะทาว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม

ประเพณีและเทศกาล เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้คนเกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่น และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

การศึกษาความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผีบันดาลโชคลาภในรายการช่องส่องผี แสดงให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ผีมีส่วนช่วยให้ได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงโชค ผีมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้า และผีมีส่วนช่วยให้สมหวังในความรัก จึงแสดงให้เห็นการสร้างสรรคเนื้อหาในรายการผีโดยผสมผสานกับความเชื่อของคนในสังคมไทยร่วมสมัย ที่ต้องการมีที่พึ่งทางใจและมีความคาดหวังจากสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติ

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ นายโยธิน ช่างฉลาด ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง อนุภาคและแบบเรื่องของเรื่องเหนือธรรมชาติในรายการช่องส่องผี ที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ยูทูบ พ.ศ. 2562-2563

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก นัยจรรย์และกฤษณา ชาญณรงค์. (2561). บทบาทหน้าที่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในการ สร้างอัตลักษณ์ชุมชน ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. *วารสาร Veridian E-Journal*, 11(3), 329-344.
- จิตรานุช ปานขาว. (2551). ผู้หญิงมอญกับพิธีกรรมความเชื่อเกี่ยวกับผี : กรณีศึกษาชุมชนมอญบางขันหมาก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณรัตน์จุฑา ไชยสวัสดิ์. (2562). ความเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษของคนไทยถิ่นใต้ : ผี เปรต และเทวดา. *วารสารวิจัยวรรณสาร เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม*, 3(2), 81-98.
- ประคอง นิมนานเหมินทร์. (2543). *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์.
- พระครูวิสิฐกิจจาภิรักษ์. (2560). *ศึกษาความเชื่อต่อแม่เฒ่า พระโขนง ในการบำเพ็ญบุญกุศลของประชาชนผู้เคารพบูชา ในวัดมหาบุศย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, อโยธยา.

- พระวิศิษฐ์ สุมโน. (2556). การศึกษาคุณค่าความเชื่อในพิธีกรรมบูชาปู่ตา ของชาวบ้านหนองแวง-
โลกพระ และชาวบ้านหนองแวงโคตร ตำบลหนองแวงโลกพระ อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, อยุธยา.
- พานิ ศรีวิภาต. (2545). การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่อง “นางนาคพระโขนง”. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหาร). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- มนสิการ เสงสุวรรณ. (2550). คำเรียกประเภทผีของคนไทยในชุมชนวัดสวนแก้ว ต.บางเลน อ.บางใหญ่
จ.นนทบุรี: การศึกษาแนววรรณคดีชาติพันธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- รัชชานนท์ จิตธีรสรพ และนฤตม์ คุปต์ธนโรจน์. (2562). อนุภาคและแบบเรื่องของเรื่องเล่าสยองขวัญ
สมัยใหม่ในแอปพลิเคชันจอยลดา. ใน อาร์รัตน์ แยมเกษร (บรรณาธิการ). เอกสารสืบเนื่องจาก
การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562. (น. 972-983). ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ลัดดาวัลย์ สีพชัย. (2561). ผีหลวงพระบาง : ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาททางสังคมในเมือง
มรดกโลก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุภารัตน์ มาศวรรณและปฐม หงษ์สุวรรณ. (2564). การใช้ตำนานและนิทานของคนไทพลัดถิ่นเพื่อ-
ต่อรองอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมภายใต้บริบทสังคมอีสาน. วารสารสังคมศาสตร์และ-
มานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(4), 143-159.
- ศิริพร ณ ถลาง. (2557). ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ มูลใจ. (2563). เจ้าพ่อโมกข์ละ: ความเชื่อและพิธีกรรมของชาวปากแหว่หนอง หมู่บ้านห้วย-
ปลากอง ตำบลชะโนด อำเภอมะนัง จังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร).
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- อนุกุล ศิริพันธ์. (2554). การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดความเชื่อการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือ
ธรรมชาติของชาวเมืองเชียงตุง รัฐฉาน สหภาพพม่า และอำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง.
วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(1), 161-176.
- อับราฮัม, เอ็ม. เอช. (2529). อธิบายศัพท์วรรณคดี. (ทองสุข เกตุโรจน์, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.